

CZU 027.7(478)

DEZVOLTAREA RESURSELOR INFORMAȚIONALE: ACHIZIȚII ȘI ACCES

DEVELOPMENT OF INFORMATION RESOURCES: ACQUISITIONS AND ACCESS

Elena CRISTIAN¹

Abstract: *The article presents information about the development of the collections of the USARB Scientific Library, which contributes to the informational and documentary assurance of study and research programs, covering the professional training and scientific research needs of users from Balt: researchers, students, master's students, doctoral students and other categories of users.*

Keywords: USARB Scientific Library, acquisitions, donations, collection management, access to collections, modern information technologies

Biblioteca Științifică a USARB are misiunea de a contribui la dezvoltarea învățământului universitar prin satisfacerea deplină a necesităților informaționale complexe ale studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor și altor categorii de utilizatori prin constituirea, dezvoltarea, organizarea, conservarea și comunicarea colecțiilor deținute, asigurarea și garantarea accesului la resursele informaționale (tipărite și electronice), în corespundere cu misiunea și valorile BȘ a USARB.

Activitatea Bibliotecii Științifice a USARB, privind dezvoltarea și asigurarea accesului la resursele informaționale anual se concentrează pe:

- Dezvoltarea colecțiilor și asigurarea accesului la resurse informaționale care satisfac interesele de cercetare, studiu, informare, documentare, educare și recreere ale utilizatorilor, în concordanță cu misiunea, scopul și obiectivele Bibliotecii Științifice a USARB.
- Excelența colecțiilor – construirea colecțiilor relevante, integrarea diverselor resurse electronice, aliniate la profilul USARB.
- Diversitate în dezvoltarea colecțiilor de resurse informaționale prin achiziții, schimb interbibliotecar național și internațional, donații, proiecte și activități editoriale proprii.
- Dezvoltarea catalogului online partajat pe platforma ALEPH, catalogarea/indexarea resurselor informaționale curente prin înregistrarea elementelor bibliografice, a indicilor CZU și a celorlalte elemente de identificare a resurselor achiziționate, conform standardelor internaționale specifice activității de catalogare și indexare (ISBD, CZU).
- Asigurarea accesului la colecții bogate de documente, baze de date, servicii documentare, de informare bibliografică, bibliometrice, de comunicare, socializare și formare.
- Gestionarea documentelor – în operațiunile de inventariere, în circulația documentelor, exploatarea și punerea în valoare a colecțiilor, schimbul și cooperarea – cataloagele colective, politicile de achiziție, de selecție și casare.
- Asigurarea securității și condițiilor de păstrare a resurselor informaționale.

L E G EA cu privire la biblioteci, nr. 160 din 18.08.2017 Capitolul V PATRIMONIUL DE BIBLIOTECĂ, Articolul 30. Dezvoltarea colecțiilor de bibliotecă, evidențiază că:

1. Colecțiile de bibliotecă se constituie în corespundere cu tipul bibliotecii, identitatea culturală și lingvistică a comunității, interesele și cerințele utilizatorilor de bibliotecă și includ diferite categorii de documente pe suport de hârtie sau în format digital.

¹Șefă serviciu, Biblioteca Științifică a USARB, elena.cristian12@gmail.com, [ORCID:0000-0002-6365-7013]

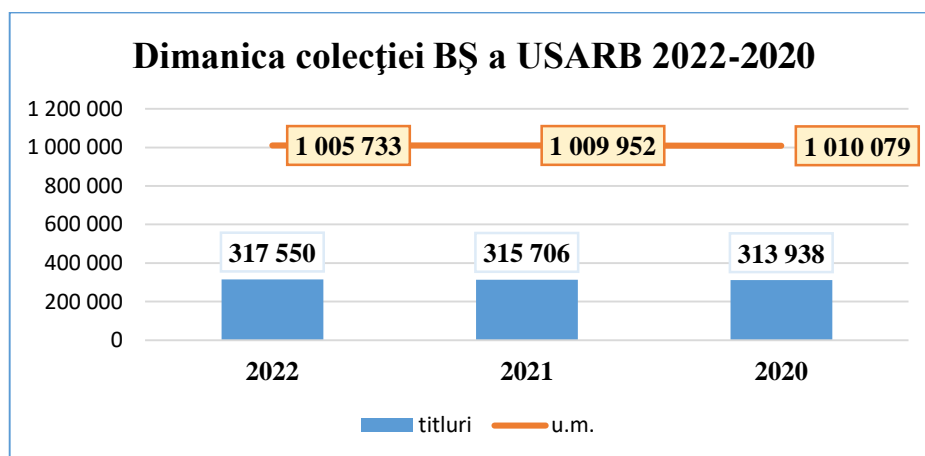
2. Colecțiile de bibliotecă se constituie și se dezvoltă prin achiziționare, abonare, transfer, schimb interbibliotecar național și internațional, precum și prin donații, depozit legal și digitizare.
3. Bibliotecile sunt obligate să-și dezvolte colecțiile de documente prin achiziționarea de titluri din producția editorială curentă, precum și prin completarea retrospectivă.

Colecțiile BȘ a USARB constituie un adevărat tezaur științific și didactic, se diversifică în corespundere cu programul procesului de învățământ, planurile de studii și interesele utilizatorilor, și la data de **01.01.2023** constituie **1 005 733 u.m.**, în **317 550 titluri**, **57 limbi**.

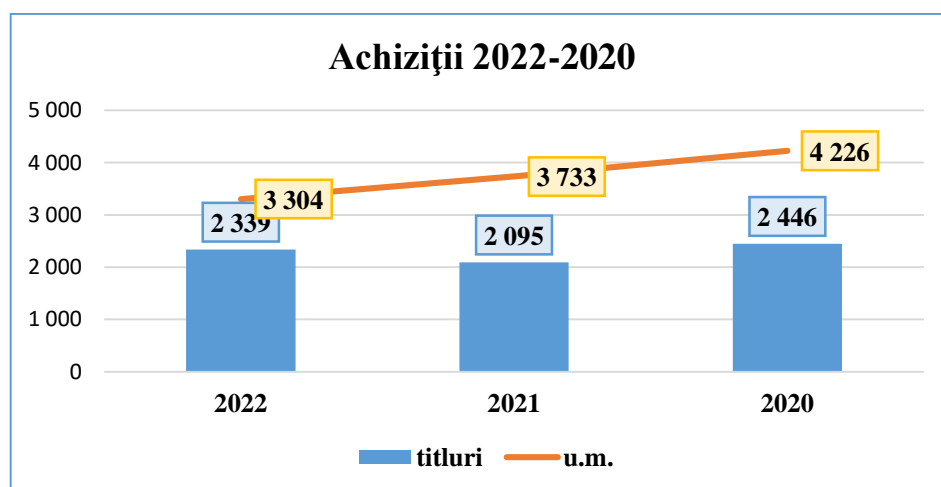
Dezvoltarea colecțiilor bibliotecii universitare este un proces continuu, care se realizează în timp. Constituirea și dezvoltarea colecțiilor este una din cele mai importante activități bibliotecare direct proporționale cu creșterea și diversificarea lor pe diverse suporturi informaționale.

Anual Biblioteca achiziționează, în mediu 4 000 u.m / 2 500 titluri și abonează peste 50 titluri de publicații în serie.

Evoluția anuală a colecției Bibliotecii Științifice a USARB 2022-2020

Analiza comparativă a achizițiilor de documente (2022-2020)

Completarea colecțiilor Bibliotecii Științifice a USARB se realizează în concordanță cu planurile și programele de studiu, cu tematica cercetărilor științifice. Selecția documentelor pentru achiziție se face, în primul rând, conform profilului de completare, fiind luate în calcul necesitățile de studiu ale studenților, cadrelor didactice, de continuitate a colecțiilor, de valoarea autorilor ș.a.

Biblioteca colaborează cu catedrele universitare, propune, analizează, sintetizează informațiile și solicitarea șefilor de catedră, cadrelor didactice, pentru a achiziționa cele mai noi ediții în domeniile de studii, cercetare, documentare, interes.

Anual în bibliotecă se realizează procesul de casare a documentelor, fie din cauza uzurii fizice, fie a obsolescenței informației pe care o conțin. Colecțiile sunt supuse periodic unui proces de înnoire prin achiziție, sau alte metode complementare și de casare în vederea menținerii unui caracter atractiv, fiabilității informaționale, dar și din considerente materiale (spațiu), peste 3 000 u.m. în peste 100 de titluri.

În procesul de achiziții, selecție a documentelor sunt implicați și utilizatorii, care, au posibilitatea de a completa formularul online „Propuneri pentru achiziții” http://libruniv.usarb.md/index.php?option=com_content&view=article&id=1576&Itemid=192&lang=ro, pe pagina web a Bibliotecii, indicând documente pe care le consideră utile și necesare în procesul de studii.

Structura achizițiilor 2022-2020

	2022		2021		2020	
	U.m./tit.	Valoarea	U.m./tit.	Valoarea	U.m./tit.	Valoarea
Documente pe suport fizic (total)	3 108 (62 %)/ 2 143 (71 %)	313 725, 19 lei	3 480 (63 %)/ 1 842 (61 %)	417 773, 22 lei	4 121 (68%) 2341 (66%)	589 868, 61lei
Documente pe suport electronic (total)	196 /196	00,00	253 /253	00,00	105/105	00,00
Baza de date EBSCO	Acces la 12 daze de date	40 200,0 0	Acces la 12 daze de date	38 900, 00	Acces la 11 daze de date	38 600, 00 lei
Achiziții prin cumpărare, cărți	486 /382	99 996,00 lei	330 /306	94 535,00 lei	345/448	99 885, 00 lei
Achiziții prin cumpărare, publicații seriale	363 volume	61 755,8 7 lei	700 volume	116 211, 80 lei	447 volume	63 111, 42 lei
Achiziții prin donații	2 259	145 838, 32 lei	2 450	207 026, 42 lei	3 226	388 272, 19 lei
Schimb interbibliotecar	61	6 135,00 lei	169	16 842,0 0	27	3 389,00 lei
Fond de schimb	41	5 238,36	10	1 218,48	51	5 216,73 lei

Structura achizițiilor per categorii de documente 2022-2020

An	Cărți	Publ. seriale	Doc. grafice	Doc. de muzică tipărită	Doc. pe suport electronic	Manuscrise Teze	(CD-ROM, DVD)	Alte
2022	1 662 50 %	519 16 %	4 0,12 %	6 0,18 %	196 6 %	885 26,8 %	21 0,6 %	11 0,3%
2021	1 712 47 %	881 23 %	4 0,10 %	30 0,8 %	253 6 %	848 23 %	1 0,02 %	4 0,1 %
2020	2 562 62%	750 18%	53 1,3%	11 0,3%	105 3%	703 17%	19 0,5%	4 0,1%

Conform tipurilor de documente, anii 2022-2020, în colecțiile bibliotecii s-au adăugat:

- documente științifice – 8 242 u.m (74 %)
- documente didactice – 1 628 (15 %)
- beletristică – 1 288 u.m. (11 %).

Achiziții per limbi 2022 – 2020

Anii	În limba rom.	În limba minor. naționale	În limbi străine	Altele
2022	2 214 (67%)	318 (9,6%)	762 (23%)	10 (0,4%)
2021	2 609 (69%)	450 (12,8%)	666 (18%)	8 (0,2%)
2020	2 598 (61%)	583 (13%)	918 (21,5%)	22 (0,5%)

Principala preocupare a bibliotecilor universitare este de a satisface nevoile de informare și studiu ale utilizatorilor. Indicatorii relaționali în 2022-2020, la capitolul achiziții per utilizator, în mediu a fost procurat per titlu - 0,45, per u.m - 0,70.

Procurări resurse informaționale per utilizator 2022-2020

	2022	2021	2020
Achiziții u.m	3 304	3 733	4226
Achiziții titluri	2 339	2 095	2 445
Prețul mediu al unei cărți prin cumpărare	206,00 lei	287,00 lei	222,00 lei
Prețul mediu al unui abonament	1 404,46 lei	1 495,00 lei	820, 00 lei
Recepționate per titlu utilizator	0,37	0,29	0,37
Recepționate per titlu utilizator activ	0,46	0,47	0,48
Recepționate per u.m utilizator	0,53	0,51	0,64
Recepționate per u.m.utilizator activ	0,65	0,84	0,84

Schimbul național și internațional de publicații reprezintă o sursă importantă de dezvoltare a colecțiilor. Pe această cale colecțiile Bibliotecii, în anul 2022, s-au îmbogățit cu 27 titl./ 61 u.m. (cărți și publicații seriale) în valoare de 6 135,00 lei. Unii dintre cei mai fideli parteneri sunt Bibliotecile universitare din:

- Suceava, Universitatea „Ștefan cel Mare”
- Cluj-Napoca, Universitatea „Lucian Blaga”
- Craiova, Universitatea din Craiova,
- Iași, Universitatea de Științele Vieții „Ion Ionescu de la Brad”
- Iași, Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” etc.

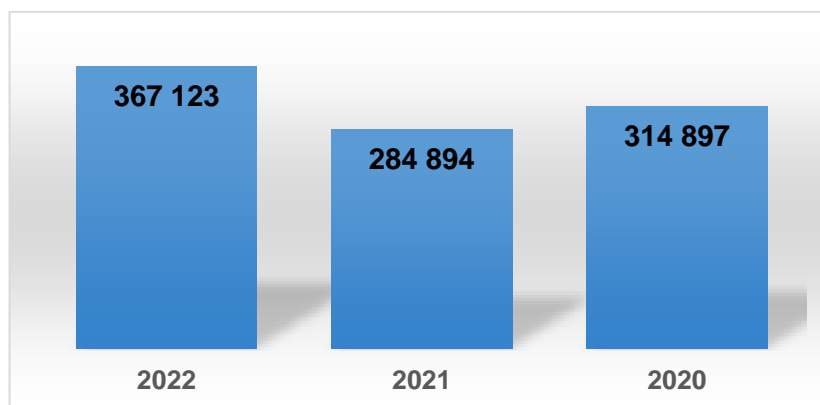
Biblioteca Științifică a USARB asigură acoperirea informațional-documentară a proceselor educaționale, științifice și oferă acces și la documente electronice, baze de date proprii și baze de date online (naționale/internaționale), la care are acces gratuit sau abonament: 107/5 baze de date internaționale, naționale, locale cu acces la 188 676 e-reviste și 1 991 410 e-cărți.

Sarcina principală a bibliotecii este de a selecta, a achiziționa, a menține și a **asigura accesul la resursele documentare** pentru utilizatorii reali și potențiali, după cum se menționează în *Politica de dezvoltarea a colecțiilor BȘ USARB*.

Serviciile infobibliotecare, anual, sunt oferite la peste **5 000 utilizatori activi** (studenți la zi, cu frecvență redusă, masteranzi, doctoranzi, elevi, cadre didactice, colaboratori, utilizatori externi), care intră în spațiile Bibliotecii de circa **130 000 ori** și **împrumută circa 400 000 u.m**

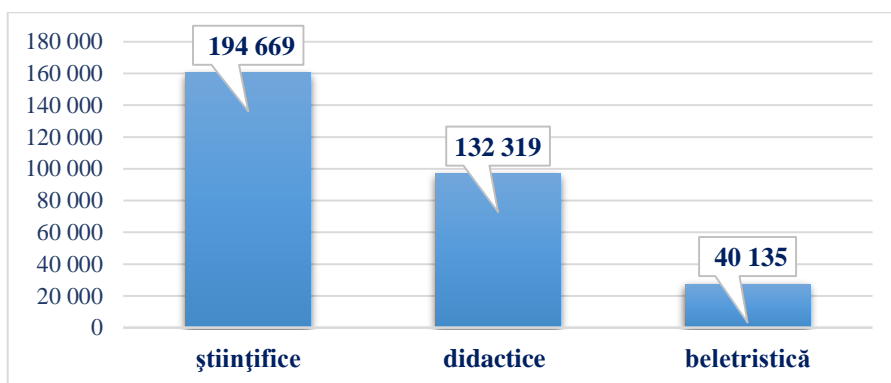
Biblioteca Științifică a USARB, în anul 2022 a oferit spre consultare în sălile de lectură și a împrumutat la domiciliu 367 123 sau 72% din planul preconizat 508 700 u.m., în creștere cu 22% (82 229 u.m.) față de anul 2021 (284 984 u.m.), indicele de lectură constituind 73 documente, iar în medie 82.

Dinamica împrumuturilor anii 2022 – 2020

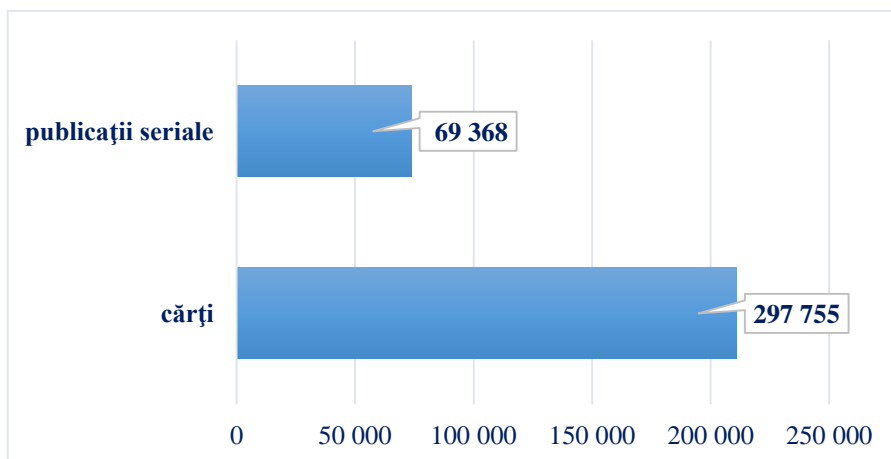
Ponderea cea mai mare a tranzacțiilor de împrumut după genul documentului, în anul 2022, îi revine documentelor științifice și didactice:

Împrumut gen document în anul 2022

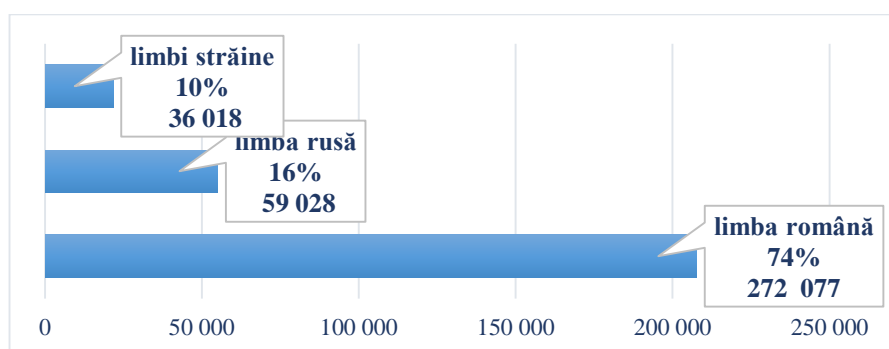
Biblioteca Științifică a USARB oferă și pune la dispoziție utilizatorilor o varietate de publicații seriale, documente tipărite, cărți.

Împrumut tip document în anul 2022

Conform consultării documentelor după limbi, ponderea revine documentelor în limba română – 74%, urmate de documentele în limba rusă – 16% și limbi străine - 10%.

Împrumut per limbi în anul 2022

Utilizatorii Bibliotecii Științifice USARB au acces liber și la **11 colecții naționale și internaționale** integrate în structura bibliotecii, ca una din sursele principale în asigurarea accesului la documentele bibliotecilor din țară și din alte țări ale lumii. Diversitatea colecțiilor

servește drept bază documentară pentru cercetările cadrelor didactice, licențiaților, masteranzilor, doctoranzilor în diverse domenii de activitate. Colecțiile integrate numără **17 457** u. m.

În colecțiile Bibliotecii Științifice a USARB sunt integrate și **11 colecții particulare care cuprind 40 230 u.m.**, colecționate de-a lungul timpului, unele documente având statut de unicat, organizate în acces liber în Secția de Relații cu publicul.

Rata de circulație a colecțiilor 2022-2020

În anul 2022, a fost asigurat accesul la baza de date **EBSCO Publishing** www.libruniv.usarb.md, ce oferă, la rândul ei, acces la 12 baze de date. Aceste baze de date dețin un conținut academic multidisciplinar, specializat pe un anumit domeniu sau enciclopedic și cuprind articole din publicații periodice (rezumate și/sau full text), cărți, referințe citări, rapoarte, cercetări, studii de piață, studii de caz, imagini și hărți.

Serviciul de publicare online a lucrărilor comunității acadmice este realizat prin dezvoltarea **Repozitoriul Instituțional ORA USARB** <http://dspace.usarb.md:8080/jspui/> și **Bibliotecii Digitale** <http://tinread.usarb.md:8888/jspui/>.

Conform datelor publicate de Google Analytics Repoziatoriul Instituțional ORA USARB a fost accesat, în anul 2022, de 653 189 utilizatori ce au realizat 661 124 sesiuni afișate fiind 75 173 de pagini. Lunile de top pentru această perioadă fiind luna noiembrie și luna mai cu 63 315 și respectiv 69 485 sesiuni.

Resursa informațională disponibilă pentru utilizatori, Biblioteca Digitală, un serviciu online care arhivează curriculum-urile universitare și conținuturi create de autori din afara instituției, în anul 2022, (date generate de Google Analytics), a fost accesată de 21 656 utilizatori prin 23 087 sesiuni, afișate fiind 28 388 de pagini. Conform propriei statistici (SOLR Statistics pentru DSpace) în perioada 01.01.2022 - 31.12.2022 au fost efectuate 339 436 de căutări.

Curriculum

Biblioteca Științifică a USARB asigură acoperirea informațional-documentară a proceselor educaționale și științifice prin utilizarea, în acest scop, a posibilităților oferite de tehnologiile informaționale moderne, extinderea accesului utilizatorilor la informație, integrarea în spațiul informațional global, oferirea accesului la baze de date științifice. BȘ a USARB își orientează

politica în sensul achiziționării bazelor de date științifice pentru crearea colecțiilor digitale, venind astfel în întâmpinarea cerințelor de informare și cercetare.

Resurse	accesări 2022	accesări 2021	accesări 2020
INTERNET	18 915	14 832	17 054
EBSCO	955	1 662	930
Catalog on-line	14 170	13 378	13 887
SpringerLink	713	493	1 070
R4L	991	603	951
OPOCE	915	553	978
Baze de ONU	512	189	434
eIFL	229	147	159
Cambridge journals	146	88	136
e-LIBRARY.ru	975	639	633
OpenEdition	184	103	206
SAGE	96	69	125
T&F	37	47	92

Dezvoltarea resurselor informaționale reprezintă una din cele mai importante activități de bibliotecă și constituie un domeniu de bază al managementului. Calitatea colecțiilor Bibliotecii Științifice a USARB este apreciată după relevanța necesităților de studiu și cercetare științifică, după numărul de utilizatori și circulația documentelor în bibliotecă. Atât documentele tradiționale, cât și cele electronice, contribuie la satisfacerea necesităților informaționale ale utilizatorilor. Studiile sociologice demonstrează opțiunea actuală a omenerii de a accesa informația științifică pentru diverse necesități, cu precădere, de pe ecran, dar preponderența plăcerii lecturii de loasir rămâne cartea tipărită.

Referințe bibliografice:

1. L E G E cu privire la biblioteci, nr. 160 din 18.08.2017. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2017, nr. 301-315, pp.141-147.
2. *Biblioteca Științifică. Raport de activitate 2020 - 2022*. Univ. de Stat „Alec Russo”, Bibl. Șt., Centrul Managerial. Coord. L. MIHALUȚA (red.). Red. M. STAYER. Bălți, 2020-2022.
3. *Politica de dezvoltarea a colecțiilor BȘ USARB* [online] [citat 30 iunie 2023]. Disponibil: http://libruniv.usarb.md/images/pdf/strategii_politici/Politica_DC-USARB.pdf